pentru fiecare zonă a muzicii cultivate, a unui instrumentist de mare dăruire artistică care știe să capteze de la prima la ultima mișcare atenția auditorului.

Arcușul său eliberează nebănuite energii. Din momentul în care atacă *Allegro-ul* inaugural al *Sonatei în la minor* de Schubert, primul episod din ciclul pieselor — fantezie de Schumann, sau tema refren a *Rondo-ului în sol minor* de Dvorak Mihail Homitzer aduce o flacără ce încălzește expresia cu o patimă care amintește în același timp geniul lui Rostropovici, vibrația cîntului lui Piatigorski, iradierile lui Feuerman, chiar dacă îi lipsește deocamdată liniștea și ruga lui Pablo Casals.

Recitalul lui Mihail Homitzer (acompaniat fidel la pian de Igor Cernîșev) a fost un eveniment al stagiunii și sutelor de melomani care n-au știut cine este violoncelistul programat în stagiunea camerală a Filarmonicii, lipsind de la acest unic recital, trebuie să li se ofere posibilitatea de a-l reîntîlni pe marele violoncelist sovietic în sălile de concert ale Bucureștiului.

I. S.

Corul de cameră „Macalester"

Din S.U.A., în cadrul acțiunilor întreprinse de organizația „Ambasadorii prieteniei", ne-a vizitat țara corul de cameră al colegiului „Macalester", centru universitar de veche tradiție al „orașelor gemene" Minneapolis și St. Paul din statul american Minnesota. Condus de Dr. Dale Warland, director de muzică corală al colegiului, colectivul — care cuprinde 35 de studenți cu o vîrstă medie de 20 de ani — este numai una dintre formațiile corale dirijate de eminentul muzician american în orașul său de reședință, căci alături de aceasta mai funcționează un cor amplu de 100 de persoane, un grup de 40 de cîntăreți semiprofesioniști constituiți sub titulatura „Dale Warland Singers" și așanumitul cor al comunității Macalester, care reunește studenți, părinți ai studenților, absolvenți și personal salariat al universității. Apare evident că la acest institut de învățămînt superior se acordă importanța cuvenită cultivării muzicii corale sub diferite forme, lucru demonstrat prin înaltul nivel atins de corul de cameră care ne-a vizitat.

De la începutul concertului prezentat la Muzeul de Artă al R. S. România sub auspiciile Institutului de istoria artei al Academiei de Științe Sociale și Politice, a apărut evident că Dr. Dale Warland este la curent cu cele mai moderne practici în materie de aranjament al corurilor de cameră pe scenă: cele 10 soprane și 10 altiste, cei 7 tenori și 8 basi nu se prezintă grupați pe compartimente vocale, ci amestecați între ei, după un criteriu greu de întrevăzut la un prim aspect, dar sesizabil apoi ca fiind micro-unitatea de patru timbre diferite, multiplicată la întregul colectiv. În felul acesta, sonoritatea de ansamblu nu se mai percepe ca o rezultantă a patru grupuri de semnale sonore precis direcționate ca sursă, ci ca un tot monolitic, care parvine la urechile ascultătorilor dintr-odată de pe întreaga suprafață a scenei. Metoda aceasta, practicată și de Marin Constantin cu corul „Madrigal", are avantaje indiscutabile, deși este de presupus că îngreunează munca la repetiții.

Cei 35 de membri ai corului sînt studenți în diferite discipline care se predau la colegiu, puțini dintre ei urmînd chiar studii muzicale. Sînt deci, în majoritate, artiști amatori, practicînd muzica corală doar pe perioada vieții universitare. „Amatorismul" acesta, reflectat în evidenta plăcere cu care se dedau cîntului în colectiv, se îmbină în mod armonios cu calități de tehnică vocală, de puritate a intonației, de precizie a atacului, de claritate a dicțiunii, caracteristice îndeobște unor profesioniști de înaltă calificare și de îndelungată experiență. Din această ideală îmbinare rezultă interpretări de superioară ținută artistică, obținute pe parcursul unei arii repertoriale de o mare diversitate în ce privește atît genul, cît și epoca: madrigale provenind din secolul al XVI-lea (Passereau, Di Lasso), dar și din veacul nostru (Halsey Stevens, profesor de muzică la Universitatea din California de Sud), muzică gregoriană (cîntată homofon de grupul de bărbați, în limba latină), dar și un cîntec de Charles Ives (executat monodic de grupul de femei), un motet al germanului Schein (secolul al XVII-lea), dar și unul al englezului Stanford (secolul XX), cîntece de Ravel, dar și „spirituals" americane. Tuturor acestora li s-au adăugat, după pauză, cîteva lucrări mai ample ale unor compozitori americani contemporani: *Patru pastorale* de Cecil Effinger (n. 1914) cu solo de oboi (susținut în mod remarcabil de Charles Braden, conducătorul partidei tenorilor din cor!), conturînd o atmosferă ușor melancolică, plină de rafinament coloristic, apoi *Reîncarnații* de Samuel Barber (n. 1910), trei piese de remarcabilă invenție melodică și armonică, și în fine *Voci în noapte* de Nicolas Roussakis (n. 1934), evocînd exclusiv prin sunete onomatopeice, șoapte, șuierături și interjecții (cărora li se adaugă un gong și alte cîteva discrete instrumente de percuție) zgomotele percepute noaptea într-o „pădure vrăjită". După această piesă de mare efect, realizată cu o impresionantă virtuozitate a nuanțelor, programul s-a încheiat cu un mănunchi de cîntece folclorice americane, dintre care unul *(Feciorul căruțașului)* prezentat de Cheryl Conklin, conducătoarea compartimentului sopranelor, fără acompaniamentul corului.

Realizat în condiții artistice impecabile, concertul corului „Macalester" a vădit rezultatele remarcabile ce se pot obține de o formație corală universitară, atunci cînd în fruntea ei se află un muzician înzestrat cu entuziasm, cultură profesională și talent pedagogic ca Dr. Dale Warland.

E. E.

https://biblioteca-digitala.ro